Finansutskottets betänkande

1978/79:11

med anledning av propositionen 1978/79:34 om förlängd tillämpning av allmänna prisregleringslagen (1956:236)

I propositionen 1978/79:34 har regeringen (handelsdepartementet) – efter föredragning av statsrådet Hadar Cars – föreslagit riksdagen att godkänna att regeringen förordnar om fortsatt tillämpning av 2–4, 6, 8 och 9 §§ allmänna prisregleringslagen (1956:236) under tiden den 21 december 1978–den 20 december 1979.

Lagens tillämpning

Allmänna prisregleringslagen (1956:236; ändrad senast 1973:301) är en beredskapslag som formellt är i kraft men som endast kan tillämpas i vissa särskilt angivna lägen. Har lagen satts i tillämpning ger den regeringen fullmakt att under vissa förutsättningar införa olika former av prisreglering.

Lagen är, med undantag för vissa bestämmelser, i tillämpning sedan den 21 december 1972. Enligt nu gällande förordning (1977:985) äger lagens 2–4, 6, 8 och 9 §§ tillämpning t. o. m. den 20 december 1978. Förordningen är utfärdad med stöd av riksdagens beslut (prop. 1977/78:22, FiU 1977/78:9, rskr 1977/78:46).

I propositionen redovisas de prisregleringsåtgärder som regeringen vidtagit sedan riksdagen i december 1977 medgav förlängd tillämpning.

Den vid slutet av november månad 1978 gällande tillämpningen innebär att *prisstopp* råder i fråga om bl. a. vissa subventionerade baslivsmedel, mjöl och bröd, visst byggnadsmaterial, vissa pappersvaror för hushållet samt startbatterier, bensin, dieselbrännolja och eldningsolja.

För vissa särskilda varu- och tjänsteområden föreligger skyldighet att *förhandsanmäla prishöjning*. Skyldigheten avser bl. a. vissa livsmedel och andra dagligvaror, visst byggnadsmaterial m. m., massa och papper, emballage av papper eller plast, bilreservdelar och biltillbehör, lantbruksmaskiner, tidningar och tidskrifter, kläder, skor och huvudbonader samt läkemedel. På tjänsteområdet omfattas bl. a. reparationer av bilar och hushållsmaskiner, tryckeriarbeten, frisör- och tvätteritjänster, restaurang- och annan serveringsverksamhet samt befordran av gods med lastbil.

Vidare gäller att statlig myndighet inte får höja taxa eller avgift utan att samråd har ägt rum med statens pris- och kartellnämnd. Blir nämnden och myndigheten inte ense, skall myndigheten hänskjuta frågan till regeringen.

De bestämmelser som nu har redovisats finns intagna i förordningen

(1977:770) om prisstopp m. m. (ändrad senast 1978:746), som gäller t. o. m. den 20 december 1978.

De kompletterande riktlinjer för prisövervakningen som regeringen fastställde i oktober 1977 är alltjämt gällande.

Propositionen

Under år 1978 har följt en period av lugnare och allmänt sett tillfredsställande prisutveckling, anför departementschefen. Konsumentprisindex har sålunda från mitten av december 1977 till mitten av september 1978 stigit med 5,9 %. Alltjämt kvarstår dock behovet av att kunna ingripa mot en inflationistisk utveckling med åtgärder som avses i allmänna prisregleringslagen.

En särskild fråga som också rör behovet av prisregleringsåtgärder enligt allmänna prisregleringslagen är prisstoppet på baslivsmedel som har gällt sedan den 1 januari 1973. Denna fråga har utretts av den s. k. prisregleringskommittén. Kommitténs förslag har remissbehandlats, och ärendet bereds f. n. inom handelsdepartementet. Det är enligt departementschefen för tidigt att nu ta ställning till huruvida det nuvarande systemet i fråga om baslivsmedel bör ändras eller ej.

Utskottet

Utskottet har inga erinringar mot att tillämpningstiden för allmänna prisregleringslagen förlängs med ytterligare ett år. Utskottet hemställer

att riksdagen godkänner att regeringen förordnar om fortsatt tillämpning av 2–4, 6, 8 och 9 §§ allmänna prisregleringslagen (1956:236) under tiden den 21 december 1978–den 20 december 1979.

Stockholm den 28 november 1978

På finansutskottets vägnar
BJÖRN MOLIN

Närvarande: Björn Molin (fp), Kjell-Olof Feldt (s), Nils Åsling (c), Staffan Burenstam Linder (m), Knut Johansson (s), Torsten Gustafsson (c), Arne Pettersson (s), Anton Fågelsbo (c) Arne Gadd (s), Knut Wachtmeister (m), Per-Axel Nilsson (s), Rolf Rämgård (c), Anita Gradin (s), Olle Wästberg (fp) och Maj-Lis Landberg (s).

GOTAB 58831 Stockholm 1978